

VIEŠOJI ĮSTAIGA KAUNO RAJONO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS, 303012249

PATVIRTINTA:

2021-05-24 Įsak. Nr. DS-11

DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA

I. BENDROSIOS ŽINIOS APIE ĮMONĘ IR JOS VEIKLOS YPATUMAI

VŠĮ KAUNO RAJONO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS (toliau tekste įstaiga) ekonominė veikla pagal EVRK 799000 - kitų išankstinio užsakymo ir susijusių paslaugų veikla.

Įstaigos registracijos adresas: Pilies tak. 1, Raudondvario k., LT-54127 Kauno r.

Įstaigos buveinės adresas: Pilies tak. 1, Raudondvario k., LT-54127 Kauno r.

Įstaigos vadovas: l.e.p. direktorė Raminta Popovienė (toliau tekste vadovas).

Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijas vykdo direktorės pavaduotoja Inga Sutkuvienė.

Atsakinga už gaisrinę saugą, gaisro gesinimo organizavimą – direktorės pavaduotoja Inga Sutkuvienė.

II. PAVOJAI, RIZIKA ĮSTAIGOJE SU KURIAIS GALI SUSIDURTI DARBUOTOJAS

2.1. Įstaigoje egzistuojantys pavojingi, kenksmingi veiksniai:

- 2.1.1. elektros srovė;
- 2.1.2. netvarkinga darbo vieta;
- 2.1.3. nepakankama apšvieta ir šiluminė aplinka gali turėti įtakos saugiam darbui;
- 2.1.4. netvarkingas elektros įrenginių įžeminimas;
- 2.1.5. darbo metu naudojami įrenginiai;
- 2.1.6. galimas kritimas iš aukščio (tiek paties darbuotojo, tiek kokio nors daikto ant darbuotojo);
- 2.1.7. nemokėjimas ir nenoras pasirinkti saugių darbo metodų;
- 2.1.8. slidžios grindys ir laiptai;
- 2.1.9. neprognozuojami stichiniai gamtos reiškiniai ir kt.

2.2. Pavojai ar rizika, kurie gali būti konkrečioje darbo vietoje arba kurie gali kilti eksploatuojant konkretų įrenginį, kurie išvardinti darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcijoje.

III. DARBDAVIO TEISĖS IR PAREIGOS

3.1. Darbdaviui atstovaujantis asmuo ir administracija privalo tinkamai organizuoti darbuotojų darbą, laikytis darbo įstatymų, darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių bei kitų teisės aktų reikalavimų, rūpintis darbuotojų poreikiais.

3.2. Įgyvendindamas savo teises bei vykdydami pareigas darbdaviui atstovaujantis asmuo-įstaigos vadovas turi laikytis įstatymų, gerbti bendro gyvenimo taisykles, veikti sąžiningai, laikytis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principų. Draudžiama piktnaudžiauti savo teise.

3.3. Darbo teisių įgyvendinimas ir pareigų vykdymas neturi pažeisti kitų asmenų teisių ir įstatymų saugomų interesų. Draudžiama kliudyti darbuotojams jungtis į profesines sąjungas ir trukdyti jų teisėtai veiklai.

3.4. Įstaigos vadovo pareigos:

3.4.1. Užtikrinti, kad darbo aplinka atitiktų darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

3.4.2. Organizuoti darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos būklės įvertinimą ir priemonių jai gerinti parengimą bei įgyvendinimą.

3.4.3. Užtikrinti, kad darbuotojai gautų visapusišką informaciją apie darbo sąlygas įstaigoje, galimą profesinę riziką.

3.4.4. Tvirtinti visą darbuotojų saugos ir sveikatos dokumentaciją.

3.4.5. Organizuoti darbuotojų instruktavimą, mokymą, saugaus darbo žinių tikrinimą, suteikti darbuotojams informaciją darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

3.4.6. Užtikrinti Darbo kodekso nustatytą darbo ir poilsio laiką.

3.4.7. Sudaryti sąlygas privalomiems sveikatos patikrinimams.

3.4.8. Nustatyta tvarka pranešti apie nelaimingus atsitikimus, profesines ligas, iširti aplinkybes ir priežastis, atlyginti už pakenkimą sveikatai.

3.4.9. Kontroliuoti, kaip darbuotojai laikosi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų.

3.4.10. Darbuotojų prašymu nemokamai išduoti pažymas, susijusias su darbu bei darbo santykiais įstaigoje.

3.5. Įstaigos vadovo teisės:

3.5.1. Reikalauti, kad darbuotojai laikytųsi darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimų, kad darbuotojai dirbdami rūpintųsi savo pačių, taip pat kitų darbuotojų sauga ir sveikata.

3.5.2. Darbuotojams, pažeidusiems darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus, skirti drausmines nuobaudas, nustatyta tvarka reikalauti atlyginti žalą.

3.5.3. Įstaigoje patvirtinta tvarka, laikinai nušalinti darbuotoją nuo darbo ir už tą dieną (pamainą) nemokėti jam darbo užmokesčio, jeigu jis darbo metu neblaivus, apsvaigęs nuo sąmoningai pavartotų narkotinių ar toksinių medžiagų.

3.5.4. Darbdavys neatsako už darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų neužtikrinimą arba atsakomybė už tai gali būti sumažinta, jeigu ištyrus nelaimingą atsitikimą darbe ar profesinę ligą nustatoma, kad tai įvyko susiklosčius neįprastoms ar nenumatytoms aplinkybėms, kurių darbdaviui atstovaujantis asmuo ar darbdavio įgaliotas asmuo negalėjo kontroliuoti, arba dėl atsitikimų, kurių padarinių nebuvo galima išvengti, nors ir buvo naudojamos visos reikiamos priemonės.

IV. DARBUOTOJO TEISĖS IR PAREIGOS

4.1. Darbuotojai turi dirbti dorai ir sąžiningai, laikytis darbo drausmės, laiku ir tiksliai vykdyti teisėtus darbdavio ir administracijos nurodymus, darbo normas, laikytis technologinės drausmės, darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų, tausoti įstaigos turtą.

4.2. Kiekvieno darbuotojo pareiga yra vykdyti įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos norminių dokumentų reikalavimus ir darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų reikalavimus, su kuriais jie supažindinti ir apmokyti juos vykdyti. Darbuotojai, rūpindamiesi savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata, privalo sąžiningai ir pilnai atlikti savo pareigas.

4.3. **Darbuotojų pareigos:**

4.3.1. darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose, darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose nurodytus jų saugaus naudojimo reikalavimus;

4.3.2. nedelsiant pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai, darbdaviui atstovaujančiam asmeniui apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose ar kitose įstaigos vietose, kur, jų įsitikinimu, gali kilti pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai.

4.3.3. nedelsiant pranešti darbuotojų atstovui saugai ir sveikatai ar darbdaviui atstovaujančiam asmeniui apie darbo metu gautas traumas, kitus sveikatos sutrikimus;

4.3.4. įstaigoje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą;

4.3.5. laikytis įstaigos darbo tvarkos taisyklėse, darbo grafike nustatyto darbo ir poilsio režimo;

4.3.6. vykdyti tiesioginio vadovo ar darbdaviui atstovaujančio asmens, kitų darbdavio įgaliotų asmenų bei pareigūnų, kontroliuojančių darbuotojų saugą ir sveikatą įstaigoje, nurodymus.

4.4. **Darbuotojų teisės:**

4.4.1. reikalauti, kad darbdaviui atstovaujantis asmuo užtikrintų darbuotojų saugą ir sveikatą.

4.4.2. sužinoti iš darbdavio atstovaujančio asmens apie darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius.

4.4.3. susipažinti su išankstinių ir periodinių sveikatos tikrinimų rezultatais.

4.4.4. reikalauti pakeisti darbą, jeigu valstybinės socialinės medicinos ekspertizės komisija ar sveikatos priežiūros įstaiga nustatė, kad darbuotojas negali dirbti darbo sutartyje numatyto darbo ar eiti pareigų.

4.4.5. atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus darbuotojų saugai ir sveikatai.

4.4.6. įstatymų nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

4.4.7. iškilus klausimams dėl saugos ir sveikatos būklės darbo vietoje, kreiptis į darbuotojų atstovą, darbdaviui atstovaujantį asmenį, Valstybinę darbo inspekciją ar kitą valstybės instituciją.

4.5. **Darbuotojų atsisakymo dirbti tvarka**

4.5.1. pavojaus saugai ir sveikatai atvejais darbuotojas turi teisę nutraukti darbą ir nedelsdamas raštu pranešti tiesioginiam vadovui ar darbdaviui atstovaujančiam asmeniui atsisakymo dirbti priežastis.

4.5.2. jei darbdaviui atstovaujantis asmuo nesutinka su darbuotojo motyvais dėl darbuotojų saugos ir sveikatos neužtikrinimo, ginčai dėl darbuotojo atsisakymo dirbti nagrinėjami LR įstatymų nustatyta tvarka.

4.5.3. nepagrįstas atsisakymas dirbti laikomas darbo drausmės pažeidimu ir už nedirbtą laiką darbuotojui darbo užmokestis nemokamas.

4.5.4. už laiką, kurį darbuotojas pagrįstai atsisakė dirbti, darbuotojui mokamas vidutinis darbo užmokestis.

V. DARBUOTOJO PAREIGOS IR VEIKSMAI ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI DARBE, AVARIJAI, INCIDENTUI, KILUS GAISRUI

- 5.1. Nukentėjęs nuo nelaimingo atsitikimo asmuo, jeigu pajėgia, turi nedelsdamas apie tai pranešti tiesioginiam vadovui arba darbdaviui atstovaujantiems asmeniui.
- 5.2. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas pranešti apie nelaimingą atsitikimą nurodytiems asmenims.
- 5.3. Įstaigos vadovo paskirtas asmuo, privalo nedelsdamas organizuoti pirmosios pagalbos suteikimą, o, esant reikalui, nukentėjusįjį nugabenti į gydymo įstaigą.
- 5.4. Darbuotojai privalo žinoti pirmosios pagalbos suteikimo būdus esant nedidelėms traumoms: susitrenkus, patempus raiščius, išnirus sąnariams, lūžus galūnių kaulams, susižeidus, kraujuojant, patekus krislui į akį arba esant cheminiam nudegimui, ištikus šilumos ar saulės smūgiui, apsinuodijus dujomis ar garais ir nukentėjus nuo elektros srovės.
- 5.5. Kilus gaisrui, įstaigos vadovo paskirtas asmuo atsakingas už gaisro gesinimo organizavimą privalo:
 - 5.5.1. iškviešti ugniagesius;
 - 5.5.2. esant būtinybei evakuoti žmones iš gaisro židinio;
 - 5.5.3. sustabdyti vykstantį technologinį procesą;
 - 5.5.4. išjungti elektros prietaisus ir vėdinimo sistemą;
 - 5.5.5. iš gaisro židinio evakuoti degias medžiagas ir materialines vertybes;
 - 5.5.6. panaudoti priešgaisrines priemones gaisro židinio gesinimui.

VI. DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOJE

- 6.1. Siekiant užtikrinti saugų darbą, kiekvienas darbuotojas, pradėjęs darbą įstaigoje, darbuotojas darbdavių susitarimu pasiūstas laikinam darbui į įmonę, p r i v a l o:
 - 6.1.1. išklaudyti saugos ir sveikatos instruktavimą įstaigos vadovo nustatyta instruktavimo tvarka;
 - 6.1.2. dirbti tik tą darbą, kurį jam pavadė tiesioginis vadovas arba darbdaviui atstovaujantis asmuo ir tai, kas sutarta ir užfiksuota darbo sutartyje bei pareiginiuose nuostatuose;
 - 6.1.3. prieš darbo pradžią patikrinti darbo vietos ir įrenginių, kuriais bus dirbama, techninę būklę;
 - 6.1.4. jei darbo vieta neatitinka techninių reikalavimų, apie pažeidimus ir trūkumus pranešti tiesioginiam vadovui (tokiais atvejais draudžiama pradėti darbą);
 - 6.1.5. būti susipažinęs ir vykdyti elektrosaugos reikalavimus;
 - 6.1.6. darbo metu būti dėmesingu ir netrukdyti dirbti kitiems;
 - 6.1.7. neleisti į darbo vietą pašalinių asmenų;
 - 6.1.8. lipant laiptais, laikytis už turėklų, atidžiai žiūrėti po kojomis, neskubėti; esant neapšviestai laiptinei, kilti ir leisti atsargiai, esant galimybei, turėti su savimi elektrinį žibintuvėlį;
 - 6.1.9. atsargiai vaikščioti šaligatviais ir takais (žiemos metu, kai jie apledėję arba apsnigti, netvarkingi);

- 6.1.10. laikytis nustatytų kelių eismo taisyklių: gatvę pereiti tik nustatytose vietose, degant žaliajam šviesoforo signalui, neiti prieš artėjantį transportą, neskubėti;
- 6.1.11. būti atidus signalams, kuriuos rodo transporto priemonių vairuotojai;
- 6.1.12. einant arti namų, pastatų (žiemos metu) saugotis kabančių varveklių, nes krisdami jie gali sužaloti;
- 6.1.13. vengti šlapių ir slidžių grindų;
- 6.1.14. be įstaigos vadovo leidimo nevaikščioti po kitus, jam nepriskirtus, įstaigos objektus;
- 6.1.15. nelipti ant atsitiktinių daiktų – dėžių, palangių, netvarkingų kopėčių;

Pirmosios pagalbos suteikimas

- 6.2. Kad pirmoji pagalba būtų suteikta laiku ir efektyviai, įstaigoje turi būti:
 - 6.2.1. pirmosios pagalbos vaistinėlės;
 - 6.2.2. rodyklės ir ženklai, kurie nurodo, kur įstaigoje yra pirmosios pagalbos vaistinėlės.
- 6.3. Vaistinėlėje gali būti tik Lietuvos Respublikoje registruotų vaistų bei aprobuotų medicinos pagalbos priemonių. Vaistinėlė turi būti nuolat atnaujinama ir papildoma.
- 6.4. Įstaigos vadovas turi paskirti atsakingą asmenį už vaistinėlių priežiūrą ir jų papildymą.
- 6.5. Kad pirmoji pagalba būtų organizuota teisingai, įstaigos vadovo įsakymu turi būti paskirti asmenys, atsakingi už pirmosios pagalbos suteikimą įvykus nelaimingam atsitikimui ar incidentui darbe.

VII. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU UŽ ĮSTAIGOS RIBŲ

- 7.1. Darbuotojams, pasiūstiems į tarnybines komandiruotes, garantuojama, kad per visą komandiruotės laiką paliekama darbo vieta (pareigos) ir darbo užmokestis. Be to, jiems mokami dienpinigiai ir kompensuojamos su komandiruote susijusios išlaidos.
- 7.2. Nėščios, neseniai pagimdžiusios ir krūtimi maitinančios darbuotojos gali būti siunčiamos į komandiruotes tik su jų sutikimu.
- 7.3. Darbuotojams, dirbantiems nuotolinį darbą, sudaromos tokios pačios darbuotojų saugos ir sveikatos sąlygos, kaip ir kitiems įstaigos darbuotojams.
- 7.4. Skiriant dirbti nuotoliniu būdu, darbdavys, jeigu reikia, darbuotojui suteikia darbo priemones, asmenines apsaugos priemones. Darbuotojo naudojamos darbo priemonės, darbo vieta turi atitikti darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktų reikalavimus.
- 7.5. Darbdavys privalo apmokyti darbuotoją, kaip saugiai naudotis darbdavio suteiktomis darbo priemonėmis.
- 7.6. Darbuotojas privalo rūpintis savo paties ir kitų asmenų, kurie galėtų nukentėti dėl netinkamo jo elgesio ar klaidų, sauga ir sveikata, taip pat tinkamu darbo priemonių, asmeninių apsaugos priemonių naudojimu.
- 7.7. Einant per gatvę vadovautis kelių eismo taisyklėmis.
- 7.8. Žiemos metu reikia saugotis kabančių varveklių.
- 7.9. Einant kelkraščiais reikia saugotis keliu judančio transporto. Einant tamsiu paros metu, būtina naudoti šviesą atspindinčius žymeklius.

Parengė:

